

„R”

Koniuszek języka wibruje, drży. Boki języka przylegają do wewnętrznych powierzchni górnych zębów i dziąseł. Cały język jest szeroki.

Ćwiczenia:

1. Ćwiczenia usprawniające język:

- wysuwanie języka a następnie cofanie do jamy ustnej rozszerzając go tak, aby brzegi języka dotykały do zębów trzonowych.
- ujmowanie brzegów języka między zęby trzonowe, unoszenie czubka do wałka dziąsłowego.
- masowanie czubka języka zębami (lekkie przygryzanie lub „czesanie” czubka języka).
- szybkie przesuwanie języka po podniebieniu z wyjmowaniem na zewnątrz.
- cofanie szerokiego języka po podniebieniu.
- kląskanie, mlaskanie czubkiem języka, naśladowanie ssania cukierka.
- wymawiając „d” lub „ż” - szybkie potrącanie wędzidełka (przesuwanie palcem pod językiem).
- umieszczanie wąskiego paska papieru na czubku języka (wargi rozchylone), energicznie dmuchając z wymawianiem „t” lub „tr” (papier powinien odskoczyć).

2. Ćwiczenia przygotowawcze

* szybkie wymawianie głosek:

- ttttt... , dddd... (t, d- wymawianie na wałku dziąsłowym)
- tdttdtdtd.....
- tdntdntdntdn...

* wymawianie sylab

Początkowo wymowa tych sylab powinna być zbliżona do wymowy td np. tda, tdo, tdu lub dd – dda, dda, ddo, ddu.

tra- tda	dra- dda
tro- tdo	dro- ddo
tru- tdu	dru- ddu
tre- tde	dre- dde
try- tdy	dry- ddy

- * wyrazy z sylabami tra, dra na początku wyrazów
 - trawa, trasa, tramwaj, trampki, trąba, troje, trudny, truskawka
 - drabina, drążek, droga, dropsy, drewno, dresy, drut, drużyna

- * sylaby tra, dra po samogłoskach:

atra	atro	atru	atre	atry
otra	otro	otru	otre	otry
utra	utro	utru	utre	utry
etra	etro	etru	etre	etry
ytra	ytro	ytru	ytre	ytry

tak samo z „d” np. adra, odro, edre, udru, ydry

- * wyrazy z sylabami tra, dra w środku wyrazów:

strażak, wiatrak, siostra, futro, jutro, piętro, strona, strumyk, cytryna, kołdra, wiadro, zdrowy, biedronka, adres

- * wyrażenia:

trudna droga	futro siostry
drobny druk	drewniany wiatrak
druga strona	dropsy cytrynowe

- * zdania:

Strażak niesie drabinę.
Na drodze leży drut.
Siostra kupiła truskawki.

- * Po opanowaniu powyższych ćwiczeń przechodzimy do nowych sylab:

pra	pro	pru	pre	pry
apra	opro	upru	epre	ypry
bra	bro	bru	bre	bry
abra	obro	ubru	ebre	ybry
kra	kro	kru	kre	kry
akra	okro	ukru	ekre	ykry
gra	gro	gru	gre	gry
agra	ogro	ugru	egre	ygry
wra	wro	wru	wre	wry
awra	owro	uwru	ewre	ywry
fra	fro	fru	fre	fry
afra	ofro	ufru	efre	yfry
zra	zro	zru	zre	zry
azra	ozro	uzru	ezre	yzry
mra	mro	mru	mre	mry
amra	omro	umru	emre	ymry

* wyrazy :

praca, broda, krawat, grabie, frytki, wrona, zrywać, mroźno, agrest, powracać, gofry, wyprowadzać, ubranie, mokro, powracać

* wyrażenia:

drogi prezent	krem cytrynowy
dobry krawiec	groźny tygrys

* zdania:

Krawiec prasuje ubranie.

Koło bramy chodzi kruk.

Krowa skubie mokrą trawę.

Tata ubrał granatowy frak i krawat w kratkę.

Na straganie są gruszki, pietruszka i gruby groch.

3. Ćwiczenia właściwe:

Po opanowaniu powyższych ćwiczeń przechodzimy do wymowy „r” na początku wyrazów, w środku między samogłoskami i na końcu wyrazów.

ra, ro, ru, re, ry

rama, rosa, rumak, rebus, ryba

ara, oro, uru, ere, yry, iry

para, korona, górale, Teresa, wrywać, biuro, chmura, ogórek, okulary, czerwony, ziarno, torba

ar, or, ur, er, yr, ir

zar, car, cukier, mur, katar, ser, pomidor, rower, traktor, Artur

ranna rosa

rozwinięta róża

radosna Tereska

ogrodzony teren

stary garnek

arkusz papieru

Robotnicy wracają z fabryki.

Marysia karmi kury.

W porcie rybackim jest duży ruch.

Na biurku leży pióro.

Krysia ma czerwone korale.

Utrwalenie „r”

Jeśli dziecko zamienia „r” na „l”

ra- la	ara- ala	ar- al
ro- lo	oro- olo	or- ol
ru- lu	uru- ulu	ur- ul
re- le	ere- ele	er- el

raz- las	rata- lata	pory- polny
rufa- lufa	szare- szale	car- cal

zielona kredka	leciutkie piórko
latawiec Rafała	wielki ogórek

W lesie rosną stare klony.
Artur maluje obraz.
Rudy lis ukrył się w lesie.
Dorota lubi cytrynowe cukierki.

latarka, rolnik, parasolka, lustro, rogal, krasnoludek, lekarstwo, reklama, Karol

Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego.

Jeśli dziecko zamienia : r” na „j”

ra- ja	ara- aja	ar- ak
ro- jo	oro- ojo	or- oj
ru- ju	uru- uju	ur- uj
re- je	ere- eje	er- ej

rama- jama	czarka- czajka	gar- gaj
------------	----------------	----------

rower Justyny	jeden raz
robaczywe jabłko	szary zając

Za miastem rodzice Romka mają swoją działkę z kolorowym ogródkiem.
Sylwia jedzie na rowerze.
Nad jeziorem Jurek złowił leszcza.
Jutro jedziemy na jarmark.

jutro, jezioro, jogurt, rój, kraj, trójka